

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

11 maart 2025

Kenmerk

Z/25/079550 / D/25/173234

Portefeuillehouder

Walther Kok

Portefeuille

Publieke gezondheidszorg

Opsteller

Gein, Suzanne van de

Onderwerp

Uitstappen gemeenten Integraal Zorgakkoord

Kernboodschap

Vrijdag 29 november 2024 hebben de gemeenten tijdens de algemene ledenvergadering van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) ingestemd met de resolutie 'Stop met gesprekken vervolg IZA totdat is voldaan aan de gestelde voorwaarden' en de motie Apeldoorn. Het ontbreekt op dit moment vanuit het Rijk aan randvoorwaarden om een succesvolle beweging van zorg naar gezondheid te maken. Als gemeenten hebben we geen gelijkwaardige positie in de samenwerking en ontvangen we structureel onvoldoende middelen voor het sociaal domein. Dit betekent dat gemeenten uit het IZA zijn getreden totdat er een goede basis van gelijkwaardigheid ligt tussen het Rijk als medeoverheid en de zorgverzekeraars als mede-financier. Met deze raadsinformatiebrieven informeren we u over de laatste stand van zaken en hoe wij in de regio Utrecht West blijven samenwerken rondom IZA.

Toelichting**Stand van zaken landelijke ontwikkelingen IZA**Afspraken gelijkwaardigheid

Rijk en gemeenten staan als medeoverheden samen met zorgverzekeraars (en de ondertekenaars van IZA) aan de lat voor de transformatie van zorg naar gezondheid. Zij zijn onderling afhankelijk van elkaar om dit gezamenlijke doel te realiseren. Dit vraagt om een structuur waarbinnen onderlinge verhoudingen aansluiten bij de taken en verantwoordelijkheden die partijen hebben. Om dit goed te regelen hebben de VNG, het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) een 'uitwerking gelijkwaardigheid' opgesteld. Eind december hebben de drie partijen een akkoord bereikt over deze afspraken. In januari 2025 is dit akkoord in het landelijk Bestuurlijk Overleg IZA vastgesteld en inmiddels neemt VNG namens de gemeenten weer deel aan gesprekken over IZA en het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA, het vervolg op IZA).

Aanvullend zorg en welzijnsakkoord

Bij de eerste terugblik (midterm review) op de uitvoering van het IZA is geconstateerd dat de koers van het IZA goed is maar dat de impact nog onvoldoende is. Daarom wordt momenteel door het ministerie van VWS gewerkt aan een nieuw akkoord: het aanvullend zorg en welzijnsakkoord (AZWA). De VNG neemt namens de gemeenten inmiddels weer deel aan deze gesprekken om mee te praten over de totstandkoming van het AZWA. Gespreksonderwerpen met betrekking tot het AZWA zijn onder andere:

1. Het gestelde in de resolutie 'Stop met gesprekken vervolg IZA totdat is voldaan aan de gestelde voorwaarden'
2. Uitwerken van benodigde basisfuncties op het snijvlak van het medisch en sociaal domein
3. 'Het Bod' (de input van de VNG) op het concept AZWA
4. Het onderbrengen van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) onder het AZWA.

De VNG zet zich in dat er uiterlijk op de volgende ALV van de VNG (juni 2025) een AZWA kan worden voorgelegd aan de leden van de VNG. De VNG heeft aangegeven dat indien nodig er een buitengewone ALV kan plaatsvinden na de voorjaarsnota 2025 wanneer de landelijke onderhandelingen voortvarender verlopen.

Invulling van het uitstappen in Regio Utrecht West

Samenwerken in Utrecht West

Gemeenten hebben als medeoverheid in de samenwerking rondom het IZA een aanjagende, regisserende rol ingenomen en zijn de opdrachtgever en financier van het sociaal domein. Deze rol zullen we vanuit het IZA voor de regio Utrecht West blijven voortzetten waarbij we de uitkomsten van bovenstaande ontwikkelingen nauwlettend volgen en onze rol hier zonodig op aanpassen. Tegelijkertijd is de afgelopen periode gebouwd aan een samenwerkingsstructuur in de regio rondom gezondheid. Deze samenwerking loont en blijven we voortzetten.

Inhoudelijk handelingskader in Utrecht West

Vanuit een brede kijk op positieve gezondheid zetten we in Utrecht West welbevinden centraal en is zorg niet automatisch het antwoord op onze fysieke, emotionele en sociale uitdagingen. Oplossingen in de context van het dagelijks leven bieden vaak een goed alternatief. Op deze beweging blijven we sturen. We zetten in op sterke gemeenschappen, versterken van gezondheidsvaardigheden van inwoners en bouwen aan een nieuw zorgfundament. Dit betekent bijvoorbeeld dat we de eerder opgerichte bestuurlijke regiegroep IZA willen verbreden naar het gezondheidsnetwerk Utrecht West (dit is het samenwerkingsverband tussen diverse partijen in het sociaal en medisch domein rondom gezondheid in de regio Utrecht West), waarbij het stimuleren van een gezonde samenleving de basis vormt. Deze beweging past ook binnen de koers van het in 2023 vastgestelde Sociaal Akkoord.

In het regioplan staan onze ambities en doelen. Het uitgangspunt in deze tussenfase is dat we ons bij het opstellen van plannen focussen op de primaire opdracht van gemeenten in het sociaal domein.

Financiën

De transformatie vraagt om voldoende structurele middelen om afspraken uit te voeren. Met betrekking tot de structurele financiering van de beweging van zorg naar gezondheid zijn nog geen definitieve vervolgspraken. Bij de gesprekken rond het AZWA zal de VNG in lijn met de aangenomen motie verzoeken om een structurele overheveling van budget van zorg naar het sociaal domein in de orde grootte van 2% van het zorgbudget. Bij het uitstappen van gemeenten uit het IZA kwam de specifieke uitkering (SPUK) IZA vanaf 2025 te vervallen. Eind december heeft VWS aangegeven dat de SPUK IZA 2025 toch beschikbaar blijft voor gemeenten. Voor de besteding van de SPUK IZA wordt door de regio Utrecht West jaarlijks een begroting SPUK IZA opgesteld. De basis van deze begroting is dat de te bekostigen activiteiten moeten bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen van het IZA. Nu de SPUK IZA 2025 niet komt te vervallen is er een begroting SPUK IZA 2025-2026 opgesteld. Voor de langere termijn geldt dat gemeenten geen structurele investeringen doen vanuit het sociaal domein zolang daar geen blijvende financiering tegenover staat.

Vervolg

De landelijke ontwikkelingen volgen elkaar momenteel snel op. Deze volgen we vanuit Utrecht West en waar nodig anticiperen we hierop. Voor de lange termijn richten we ons in Utrecht West op:

- Het voortzetten van de beweging naar een gezond Utrecht West samen met onze partners
- Maken we ons hard voor een passende structurele bekostiging van het Sociaal Domein
- Bereiden we ons voor op een goede vertaling van het AZWA in onze regio mits landelijk aan de gestelde voorwaarden in de resolutie wordt voldaan.

Bijlagen